

183.

ОПШТИНА ЛАПОВО

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ

ЛАПОВО 2020-2025

Септембар, 2019, Лапово

Општи подаци	4
УВОД	5
1.ОСНОВНИ ПОЈМОВИ	6
2.ЗНАЧАЈ И УЛОГА СПОРТА	8
3.АНАЛИЗА СТАЊА	9
3.1.Географско-демографске карактеристике општине	9
3.2.Геостратешки положај	10
3.3.Историјски подаци	10
3.4.Број становника	12
3.5.Спортске организације	14
3.6.СВОТ анализа	15
4.ПРАВНИ ОКВИР	17
5.ЕУ ОКВИРИ	19
6.ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ	24
7.ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСИ ГРАЂАНА У ОБЛАСТИ СПОРТА	25
8.ПРИОРИТЕТИ	26
9.ВИЗИЈА	29
10.МИСИЈА	29
11.ПРАВЦИ РАЗВОЈА	29
12. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА	30
12.1.Извори финансирања Програма	32
13.ОПШТИ ЦИЉ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ЛАПОВО	32
14.СТРАТЕШКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ОПШТИНЕ ЛАПОВО	33
15.АНАЛИЗА ВРХУНСКОГ СПОРТА У ОПШТИНИ ЛАПОВО	36
16.ШКОЛСКИ И ПРЕДШКОЛСКИ СПОРТ	38
16.1.Мисија и визија школског спорта	42
16.2.Физичко васпитање – изабрани спорт	42
16.3.Слободне активности	43
16.4.Школска и друга такмичења	43

16.5.Здравствена заштита учесника школских спортских такмичења	43
16.6.Такмичења ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом	44
17.РЕКРЕАТИВНИ И РАДНИЧКИ СПОРТ И СПОРТ ЗА СВЕ	44
17.1. Рекреација	45
18.РЕАЛИЗАЦИЈА	47
19.ПРАЋЕЊЕ	47
20.ЕВАЛУАЦИЈА	47
21.ИЗВЕШТАВАЊЕ	48
22.ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	48

Општина:	Лапово
Адреса:	Његошева 18, 34220 Лапово, Република Србија
Број телефона - централа:	+381 34 853 159
Број факса - централа:	+381 34 853 105
ПИБ:	101888526
Матични број:	7713754
Е-mail:	office@lapovo.rs
Интернет адреса:	www.lapovo.rs
Врста документа:	Стратегија развоја спорта општине Лапово
Време израде документа:	2019
Површина општине:	55 km ²
Становништво:	7143
Регистарска ознака:	КГ
Регион:	Шумадија и западна Србија
Округ:	Шумадија

УВОД

Спорт има кључну улогу у сваком друштву, доприноси социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширење етичких и општих принципа који се кроз њега преносе.

Сразмерно значају спорта, његов развој мора бити подржан и охрабриван на свим нивоима друштва, укључујући и локалне заједнице.

Спорт доприноси личном и друштвеном развоју кроз креативне активности и рекреацију, који служе задовољењу човекове потребе за физичким вежбањем ради личног физичког и менталног благостања. Спорт је важан не само за појединце него и за друштвени и културни развој сваке заједнице, како на националном тако и на регионалном и локалном нивоу.

Он је тесно повезан са другим сферама политичког одлучивања и планирања у заједници као што су: образовање, здравство, социјална заштита, градско и национално планирање, конверзација, уметност и одмор.

Спорт, као јавна служба, има виталан значај за сваку заједницу и због тога су јавне власти свих нивоа дужне да обезбеде развој спорта на својој територији и поспеше учешће становништва у спортским активностима.

Спорт посебно велику улогу и значај има у односу на атрактивности и квалитет живота у општини. Грађани могу учествовати у спорту као непосредни учесници у спортским активностима, што и јесте најважнији циљ Програма развоја спорта у општини Лапово или као пасивни посматрачи, тј. гледаоци и љубитељи спорта.

Националну Стратегију Влада Републике Србије усвојила је на седници 25. децембра 2014. године, а донета је на основу члана 142. став 1 Закона о спорту ("Службени гласник РС" бр. 24/11 и 99/11 – др. закон) и члана 45. Став 1 Закона о Влади ("Службени гласник РС" бр. 55/05, 71/05-исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14).

Обавеза свих чиниоца система спорта јесте да након усвајања Националне Стратегије припреме и усвоје своје Стратегије, а све у смислу јединственог и конзистентног система спорта на целој територији Републике Србије.

У складу са наведеним Општина Лапово овим документом испуњава обавезу дефинисану и Законом о спорту али и уз чињеницу да овај важан документ доносимо из потребе да спорт општине Лапово јасно дефинишемо и позиционирамо на мапи општине Лапово и шире.

1. ОСНОВНИ ПОЈМОВИ

Спорт се, у најширем контексту, може дефинисати као слободна људска активност усмерена на развој психофизичких способности. Некада се ниво достигнутих способности исказује кроз такмичење са другима и настојање да се оствари максимални резултат, док се некада ради о такмичењу са самим собом или о физичкој активности усмереној на унапређење здравља или на психичку релаксацију. Спорт је типична мултидисциплинарна област, будући да објашњавање свих његових сегмената захтева комплексан приступ и коришћење знања из различитих научних области: медицине, биологије, психологије, социологије, информатике, менаџмента.

Без обзира на аспект који доминира приликом објашњавања неког спортског феномена, као централни проблем спорта могуће је издвојити људско кретање. Да би кретање било што ефикасније, неопходно је користити знања физиологије, биомеханике, моторне контроле, спортске психологије и сл. За реализацију спортских активности неопходни су објекти посебне намене, као и специфична организација праћена правним, финансијским, информатичким и другим ресурсима. Према томе, спорт тражи веома комплексан (мултидисциплинаран) приступ, па је предмет његовог изучавања можда најбоље дефинисати као људско кретање, те њиме и због њега створена материјална и духовна добра.

За потребе ове стратегије, као терминолошки основ, коришћене су формулације дате у Закону о спорту („Службени гласник РС“ бр. 24/11 и 99/11- др. закони). Поједини изрази имају следеће значење (чл. 3. Закона):

- спортске активности јесу сви облици физичке и умне активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа;
- спортске делатности јесу делатности којима се обезбеђују услови за обављање спортских активности, односно омогућава њихово обављање, а нарочито: организовање учешћа и вођење спортских такмичења, укључујући и међународна такмичења, обучавање за бављење спортским активностима и планирање и вођење спортских активности; спортско суђење; организовање спортских припрема и спортских приредби; обезбеђење и управљање спортском опремом и објектима; стручно образовање, оспособљавање, усавршавање и информисање у области спорта; научноистраживачки и истраживачко-развојни рад у спорту; пропаганда и маркетинг у спорту; саветодавне и стручне услуге у спорту; спортско посредовање;
- рекреативни спорт (спорт за све) јесте област спорта која обухвата бављење спортским активностима ради одмора и рекреације, унапређивања здравља или унапређивања сопствених резултата, у свим сегментима популације;
- врхунски спорт јесте област спорта која обухвата спортске активности које за резултат имају изузетне (врхунске) резултате и спортске квалитете;
- спортска организација јесте организација која се оснива ради обављања спортских активности и спортских делатности, у складу са овим законом;

- професионални спортиста јесте спортиста који се бави спортском активношћу као јединим или основним занимањем;
- спортиста такмичар јесте спортиста аматер и професионални спортиста који учествује на спортском такмичењу, као члан спортске организације или самостално, у складу са спортским правилима;
- врхунски спортиста јесте спортиста који је на основу остварених врхунских спортских резултата на спортским такмичењима рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију врхунских спортиста;
- перспективни (талентовани) спортиста јесте малолетни спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран, у складу са Националном категоризацијом спортиста, у категорију перспективних спортиста;
- категорисани спортиста јесте спортиста који је на основу остварених спортских резултата рангиран у складу са Националном категоризацијом спортиста;
- национални спортски савез јесте спортски савез (грански или територијални) чији су циљеви, задаци и деловање у области спорта усмерени на територију Републике Србије и који је отворен за учлањење лица са територије Републике Србије;
- надлежни национални грански спортски савез јесте онај национални спортски савез у који су непосредно или посредно учлањена лица обухваћена спортским правилима тог савеза;
- спортска правила јесу правила утврђена општим актима надлежних националних спортских савеза, којима се уређује обављање спортских активности и делатности и остваривање утврђених спортских циљева.

Остали појмови који су повезани са овом стратегијом:

- **школски спорт** – активности физичког вежбања у школама, обухваћених кроз наставу физичког васпитања, као и спортских ваннаставних активности; физичко васпитање је немогуће одвојити од школског спорта будући да се добар део васпитног процеса, између осталог, заснива и на примени такмичења, а да се истовремено кроз систем школског спорта реализују бројни васпитно-образовни задаци деце и омладине;
- **спортска инфраструктура** – подразумева све спортске објекте са пратећим садржајима, просторима и инсталацијама; под појмом спортског објекта подразумева се уређена и опремљена површина и објекат намењен обављању

спортских активности, који поред простора намењеног спортским активностима, има и пратећи простор (санитарни, гардеробни, спремишни, гледалишни и др.) и уграђену опрему (грађевинску и спортску).

- **јавни спортски објекти** - спортски објекти који се налазе у државној својини, чији је корисник Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе.

2. ЗНАЧАЈ И УЛОГА СПОРТА

Спорт има кључну улогу у сваком друштву кроз допринос социјалној кохезији, превазилажењу предрасуда, повећању позитивног утицаја на јавно мњење и ширења етичких и општих принципа који се кроз њега преносе.

Савремени спорт представља огромно достигнуће модерног друштва и важно друштвено благо. Он може да одигра важну и активну, конструктивну улогу у јачању интелектуалног и моралног здравља човечанства у 21. веку. Он је један од кључних елемената у достизању хуманих вредности и у акцијама које се спроводе против различитих предрасуда, дискриминација и идеја насиља.

Спорт је и једна од покретачких снага за достизање миленијумских циљева развоја људског друштва, дефинисаних од стране Уједињених нација.

Путем спорта грађани могу овладати следећим вештинама и вредностима: сарадња, поштовање правила, поштовање других, способност решавања проблема, самопоуздање, смелост, искреност, тимска игра, толеранција, дисциплина, поверење, способност руковођења, самосвест, социјализација, солидарност.

Бављење спортом може оснажити децу и младе, не само са аспекта физичког здравља, већ и када је реч о психо - социјалном развоју, јачању самопоштовања, развоју одговорности, истрајности и сарадничких вештина, усвајању позитивних вредности и бољем школском успеху.

Осим тога, бављење спортом представља важно средство превенције ризичних понашања младих, попут пушења, злоупотребе алкохола и дрога и малолетничке деликвенције. Ангажовање у спорту може кориговати факторе који доприносе деликвентном понашању младих, као што су недостатак позитивних узора, недостатак самодисциплине и досада.

На нивоу локалне заједнице и друштва у целини спорт може значајно допринети промоцији здравља и превенцији хроничних незаразних болести, развоју образовања деце и младих, родној равноправности и оснаживању жена, може подстаћи инклузију и благостање особа са инвалидитетом, и бити важан фактор у превенцији конфликта и изградњи мира.

Резолуција Европског парламента о развоју и спорту из 2005 године такође наглашава значајне образовне и социјалне функције спорта и његов значај не само за физички развој појединца, већ и када је реч о промоцији социјалних вредности као што су тимски рад, фер такмичење, сарадња, толеранција и солидарност.

3. АНАЛИЗА СТАЊА

Приликом утврђивања тренутног стања, посебно ће се анализирати следеће:

1. Географско-демографске карактеристике општине
2. Геостратешки положај
3. Историјски подаци
4. Број становника
5. Спортске организације
6. СВОТ анализа

3.1. Географско-демографске карактеристике општине

Општина Лапово налази се у централном делу Републике Србије, у северозападном делу Шумадијског округа коме административно припада. Са укупном површином од 5.522 хектара, чини 2,3% укупне површине Шумадијског округа, представљајући, по величини, његову најмању општину. Целокупна дужина границе општине износи 40 км. Сама општина окружена је са јужне стране општином Баточина, источне, општином Свилајнац, северне, општином Велика Плана, док се са западне стране граничи са општином Рача. У састав општине Лапово улазе свега два насеља: варошица Лапово и истоимено село.

Прецизније, општина Лапово се налази између 44°08'45" и 44°13'30" северне географске ширине и 21°01'20" и 21°09'30" источне географске дужине (по Гриничу). Удаљена је од Београда 106 км, од Крагујевца 31 км, док је удаљеност од Ниша 129 км.

На територији општине Лапово, по последњем званичном попису, спроведеном 2014. године живи 7550. становника или 2,6% целокупне популације Шумадијског округа. И по овом параметру (броју становника), чини најмању општину поменутог округа. Просечна густина насељености износи 137 становника по км² - после града Крагујевца највећа је у Шумадијском округу.

Општина Лапово се налази на 107м надморске висине и лежи у средишњем делу тока Велике Мораве, између њених притока, река Раче и Лепенице, на прелазу алувијалне равни ове реке у ниско побрђе крајњих изданака планине Рудник.

Први писани трагови о Лапову потичу из 12. века у којима се насеље помиње под именом Шавче. Међутим, овај податак није довољно поуздан. Знатно су поузданији подаци из доба након Косовског боја у којима се насеље помиње под називом Хлапова Пољана. Средином 19. века насеље добија данашње име Лапово.

3.2. Геостратешки положај

Општина Лапово смештена је на месту где се од тзв. Великоморавског пута меридијанског правца (С–Ј) одвајају упореднички путеви, долинама река Лепенице и Раче. Наведеним природним правцима воде врло значајне комуникације – уздужна, железничко-друмска, удвојена Балканска магистрала као и лепеничка и рачанска трансверзала у облику железничко-друмске, односно друмске комуникације.

Прва од наведених комуникација која се пружа долином Велике Мораве, од давнина је имала велики значај. Данас се јавља у виду модерног аутопута Е-75 у дужини од 8,7 км на територији лаповске општине, као и у облику међународне железничке пруге Београд - Скопље - Атина у дужини од 8,5 км и са железничким чвором управо на територији општине. Обе ове саобраћајнице воде средишњим делом општине Лапово, пружајући се правцем север - југ.

Поред ових, важне саобраћајнице представљају трансверзални комуникациони правци долинама Лепенице и Раче. Савремени асфалтни пут и железничка пруга који воде долином реке Лепенице, повезују општину Лапово са градом Крагујевцем и општином Краљево.

Долином река Раче, Јасенице, Кубршнице и Пештана води магистрални пут Марковац - Рача - Наталинци - Топола - Аранђеловац - Лазаревац који, преко суседног Марковца, спаја Лапово са Ибарском магистралом. На другој страни, према истоку, општина Лапово је савременим асфалтним путем повезана са Свилајнцем.

Постојеће саобраћајнице, уз близину тока Велике Мораве, указују да општина Лапово има изузетно повољан геостратешки положај који се огледа у доброј повезаности са осталим деловима Републике Србије.

На крају наводимо и удаљености општине Лапово од суседних општина и већих градова у Републици Србији. Удаљеност од града Крагујевца износи 31 км, од града Београда 106 км, од града Ниша 129 км, од општине Краљево 82 км, од општине Рача 12 км, од општине Велика Плана 21 км, од општине Свилајнац 10 км, од општине Јагодина 29 км.

3.3. Историјски подаци

Археолошки налази на територији општине Лапово и њеној околини указују на могућност битисања праисторијског човека на тим просторима. Најстарији трагови насеља пронађени су на простору између ранжирне и путничке железничке станице. На карти праисторијских налазишта централне Србије, Лапово је означено као насеље бронзаног доба, некада лоцирано јужно од данашњег насеља. На овој карти, поред Лапова обележена су насеља Баточина и Црни Као.

У античко доба, непосредно близу места где је постојало поменуто праисторијско насеље, основано је римско насеље на локалитету Шавац, о којем сведоче остаци зграда и зидова. Те зидине су се протезале на насеобинском простору данашњег насеља и преко железничке пруге.

У раном средњем веку, идући северно од античког насеља, постојало је српско средњовековно насеље на потесима Кленовац и Самарна. О том насељу сведочили су остаци цркве на Кленовцу и старо гробље код Самарне. Поред овог, на месту некадашњег римског насеља, на коси Шавац, постојало је и средњовековно насеље које кнез Лазар помиње у Повељи из 1381. године којом манастиру Раваници додељује одређене области, између осталих и село Шавче. У Повељи кнегиње Милице из 1395. године помиње се, пак, добро војводе Михајла у Хлаповој Пољани (Лапово). Из ових сачуваних података закључујемо да је Лапово насеље средњовековног порекла.

У најстаријем сачуваном турском катастарском попису Смедеревског санцака, Лапово се први пут помиње 1476. године као село под именом Жабаре или Жабарци. Село је, сведочи документ, било смештено крај Цариградског друма, између села Марковца и Баточине, на територији данашње општине Лапово, у његовом Доњем крају. Село Лапово се први пут помиње у турским списима под именом Липова 1516. године као село насељено власима - сточарима.

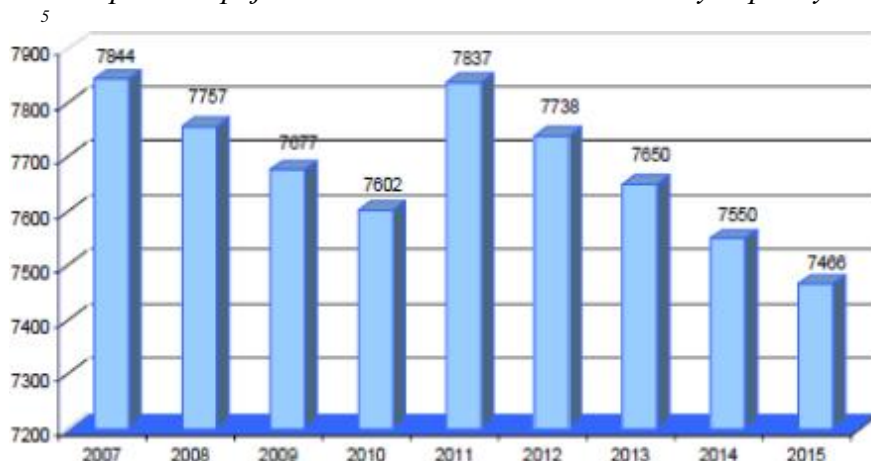
Током аустријске окупације северне Србије (прва половина 18. века), према извесним списима, насеље Лапово се налазило на ушћу Лепенице у Велику Мораву, односно у потесту Кључ. Средином 18. века Лапово је унето у карту Хоминових наследника под именом Лупова, а 1788. године и у Шумекову карту, овога пута под садашњим именом Лапово. Према записима аустријског шпијуна Митесера (крај 18. века), насеље Лапово је бројало 23 српске куће и један турски конак на друму.

Средином 18. века насеље Лапово се, услед поплава, премешта из потеса Кључ у потес Каце, а потом у данашњи Доњи крај. Након оснивања Доњег краја, становништво из околине Миљковог манастира сели се у данашњи Горњи крај. Спајањем Доњег и Горњег краја настало је данашње насеље.

Након ослобађења од Турака отпочиње веома брзи развој насеља Лапово, пре свега захваљујући његовом изузетно повољном геостратешком положају. Тако је 1826. године у насељу саграђена црква, да би 1896. године краљевим Указом било проглашено за варошицу

3.4. Број становника

4 Преглед броја становника општине Лапово у периоду од 2007 - 2015. Године

Извор: Републички завод за статистику

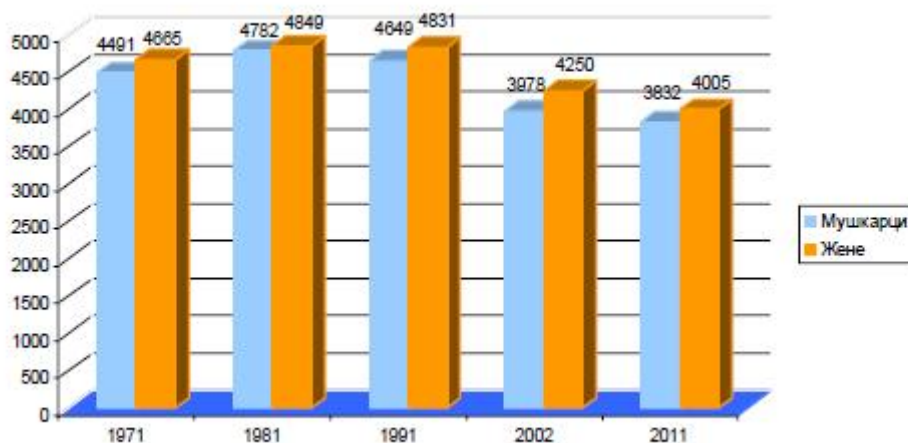
Након увида у податке из публикације Општине и региони Републике Србије, Републичког завода за статистику, који се односе на период од 2007. до 2015. године, може се констатовати да је углавном приметан пад броја становника општине Лапово. Последњи званични попис из 2011. године, сведочи да је општина Лапово бројала 7842 становника, што је за 4,69% мање у односу на попис спроведен 2002. године, када је имала 8228 становника. Према проценама Републичког завода за статистику у периоду од 2011. до 2015. године бележи се константан пад становника. Општина Лапово спада у групу малих општина те је уочљива миграција становништва ка већим привредним центрима, пре свега оним у окружењу. На овакав демографски баланс утицала је и природна депопулација као друга, битна компонента демографског процеса.

Старосна структура становништва општине Лапово

Године старости	Година пописа становништва				
	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
0 - 4	532	611	543	319	317
5 - 9	583	626	577	429	356
10 - 14	705	548	607	521	379
15 - 19	861	584	596	499	465
20 - 24	731	723	549	559	495
25 - 29	553	850	562	494	449
30 - 34	591	757	701	485	492
35 - 39	753	526	821	499	504
40 - 44	805	620	715	628	515
45 - 49	706	695	503	694	516
50 - 54	372	822	562	592	597
55 - 59	401	682	628	424	695
60 - 64	496	337	723	469	568
65 - 69	449	344	564	503	391
70 - 74	320	399	275	530	383
75 и више	283	496	451	544	715
Непознато	15	11	103	39	

Извор: Републички завод за статистику

Структура становништва општине Лапово према полу

Извор: Републички завод за статистику

Структура становништва општине Лапово према старости формирана је директним дејством фертилитета, односно наталитета, а процес старења је, у највећој мери, условљен секуларним падом наталитета. На структуру становништва према старости утицали су смртност у мањој, односно миграције млађег становништва, у знатно већој мери. Према подацима из пописа становништва спроведеног 2011. године, највећи број становника је старости између 55. и 59. година (695), односно 8,87% укупне популације општине. Видљиво је варирање броја становника до 20. године старости.

3.4. Спортске организације

Преглед активних спортских организација

Назив клуба	Спорт	Мушки/женски	Број чланова	Место	Лига
Општинска организација спортских риболоваца "Морава" Лапово	Риболов	Мушки/женски	91	Лапово	/
Железнички ФК "Локомотива" Лапово	Фудбал	Мушки	50	Лапово	Шумадијско окружна лига
ФК "Лав 2014"	Фудбал	Мушки	75	Лапово	/
Карате клуб "Лапово"	Карате	Мушки/женски	30	Лапово	КС Пипер
Боди билдинг клуб "Power House"	Боди билдинг	Мушки/женски	15	Лапово	/
Шах клуб "Лапово"	Шах	Мушки/женски	20	Лапово	Шумадијска лига
РК "Локоси"	Рукомет	Мушки/женски	64	Лапово	Лига млађих рукометних категорија Србије
РК "Локомотива"	Рукомет	Мушки	30	Лапово	1. лига
ФК "Метеор"	Фудбал	Мушки	30	Лапово	Општинска лига "Рача – Баточина"

3.6 СВОТ анализа

SWOT анализа: Култура, туризам, спорт и млади

Снаге	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> - Погољан географски положај општине (Коридор 10, Велика Морава) - Добра међуопштинска сарадња у области спорта, културе и туризма - Добра међусекторска сарадња - Велики број деце и младих укључен у спортске активности - Започета изградња спортске хале - Више разноврсних спортских клубова - Подршка приватног сектора спортским клубовима и активностима - Адекватни услови за бављење фудбалом - ФК Локомотива (традиција) - Спортске манифестације „Турнир у малом фудбалу“, Лав куп - Започето инфраструктурно опремање стадиона - Традиција у рукомету (највиши степен такмичења у односу на остале клубове) - Традиционалне културне манифестације - Удружење Моравске шаренице - Удружење ликовних уметника (традиција, велики број чланова) - Одржавање међународне ликовне изложбе - Уређена сала КТЦ (инфраструктурно, опрема, функционална, вишенаменска) - Активно КУД (традиција, велики број младих чланова, квалитетан наставни кадар,.) - Квалитетан стручни кадар у библиотеци - Традиција књижевног клуба - Рад са децом у оквиру библиотеке 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно финансијских средстава из локалног буџета за развој спорта, културе и туризма - Непогољна демографска структура - Недостатак адекватног затвореног простора за спортске и културне активности - Недовољна промоција спорта, културе и туризма - Базени у лошем стању (инфраструктура, опрема, документација) - Недостатак техничких сагласности (употребне дозволе) и нерешени имовинско-правни односи за спортску халу - Инфраструктурни и комунални радови у оквиру спортске хале - Недостатак адекватне спортске инфраструктуре - Недостатак малих фудбалских терена - Недостатак школске базе за развој спорта - Недовољна заинтересованост младих за бициклизам - Недовољна сарадња малих школа фудбала и ФК Локомотива - Недостатак рукометних, одбојкашких и кошаркашких турнира - Одбојка нема такмичарски карактер (школа одбојке није укључена у редовна такмичења) - Недовољна промоција фолклора и ликовне уметности у школама - Недостатак централне културно туристичке манифестације општине Лапово - Недовољно туристичких садржаја - Недостатак позорнице за одржавање манифестација на отвореном - Нерешени имовинско-правни односи КТЦ Стефан Немања - Недовољна искоришћеност капацитета сале КТЦ - Сала са позорницом КТЦ нема опремљену гардеробу, недовољно места за велике манифестације - Недовољно људских ресурса у оквиру КТЦ - Недостатак продајно-изложбеног простора

	<p>за традиционалне производе (сувенирница)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Галеријски простор је неприступачан осетљивим групама (налази се на 2. спрату) - Недовољно простора за редовне активности ликовних уметника - Недовољно опреме за КУД Лапово (народне ношње) - Недовољна међусекторска сарадња (простор, термини, трошкови,...) - Недовољно финансијских средстава за издавачку делатност библиотеке - Мали број чланова библиотеке - Недовољно коришћење нових технологија - Недостатак простора за књиге у библиотеци - Недостатак интернет библиотеке - Недостатак Фонда књижевне грађе
Шансе	Претње
<ul style="list-style-type: none"> - Национални фондови за завршетак спортске хале - Заинтересованост инвеститора за изградњу етно села - Донације за инфраструктурно опремање стадиона ФК Локомотива - Сарадња са бициклическим клубовима Јагодина, Крагујевац и Свилајнац - Међуопштинска сарадња - Национални и међународни фондови за развој спорта, туризма и културе - Регионално повезивање туристичких и културних организација и институција - Нове технологије библиотека 	<ul style="list-style-type: none"> - Недовољно финансијских средстава на националном нивоу за развој културе, спорта и туризма - Недостатак националне стратегије за развој туризма - Развој пиратерије (библиотека)

Након дефинисаних SWOT анализа, спроведена је класификација и приоритетизација слабости по свим областима развоја. Приоритетне слабости представљају основу за дефинисање стратешких циљева Стратегије.

Критеријуми који су коришћени за одређивање најприоритетнијих слабости:

- Да ли слабост показује растући, опадајући или привремени тренд?
- Колико дуго има утицај и када се појавила?
- Да ли је утицај снажан или не?
- Да ли је могуће контролисати тај утицај?

Коришћењем ових критеријума и бодовањем слабости од стране сваког од учесника тематских радних група, дошло се до најприоритетнијих које су послужиле за даљи рад на дефинисању изјаве о Визији

Приоритетне слабости:

1. Недовољно финансијских средстава из локалног буџета за развој спорта, културе и туризма
2. Неповољна демографска структура
3. Недостатак адекватног затвореног простора за спортске и културне активности
4. Недовољна промоција спорта, културе и туризма

4.ПРАВНИ ОКВИР

На нивоу Републике Србије основни правни акт, којим се регулише област спорта, јесте Закон о спорту („Службени гласник РС”, бр. 24/11 и 99/11 – др. закон) усвојен 2011. године. У контексту његових одредаба локалне заједнице су добиле своје запажено место и експлицитне садржаје одговорности за развој и функционисање спорта на својој територији. Посебно је значајан члан 137. Закона којим се утврђују потребе и интереси грађана за чије се остваривање обезбеђују средства у буџету јединица локалне самоуправе. Такође и члан 142. став 4. Овог Закона прецизно утврђује законске обавезе локалних самоуправа на начин да јединица локалне самоуправе, у року од шест месеци од усвајања Стратегије, утврђује програм развоја спорта на својој територији, у складу са Стратегијом“

У контексту примене Закона о спорту на локалном нивоу, као и утврђивања стратегијских праваца који су основа за непосредно поступање свих учесника у спорту на локалном нивоу, веома битно је познавање и примена подзаконских аката донетих од стране Министарства омладине и спорта Републике Србије, а који су обавезујући за све организацијске нивое у спорту:

1. Уредба о националним спортским признањима и новчаним наградама („Службени гласник РС”, број 8/13);
2. Правилник о утврђивању здравствене способности спортиста за обављање спортских активности и учествовање на спортским такмичењима („Службени гласник РС”, број 15/12);
3. Правилник о условима за обављање спортских делатности („Службени гласник РС”, број 63/13);
4. Правилник о стручном оспособљавању за обављање одређених стручних послова у спорту („Службени гласник РС”, број 8/13);
5. Правилник о спортским гранама у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 23/12);
6. Правилник о спортским гранама од посебног значаја за Републику Србију („Службени гласник РС”, бр. 72/11 и 25/13);
7. Правилник о садржају и начину вођења матичних евиденција у области спорта („Службени гласник РС”, број 74/11);
8. Правилник о садржају и обрасцу пријаве за евидентирање података о спортским организацијама, спортским савезима, спортским друштвима и спортским центрима („Службени гласник РС”, број 43/11);
9. Правилник о одобравању и финансирању програма којима се остварује општи интерес у области спорта („Службени гласник РС”, број 49/12);

10. Правилник о обрасцу и начину издавања легитимације спортског инспектора („Службени гласник РС”, број 61/11);
11. Правилник о номенклатури спортских занимања и звања („Службени гласник РС”, број 7/13);
12. Правилник о надзору над стручним радом у области спорта („Службени гласник РС”, број 92/11);
13. Правилник о националној категоризацији спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 25/13);
14. Правилник о националној категоризацији спортова („Службени гласник РС”, број 25/13);
15. Правилник о националној категоризацији врхунских спортиста („Службени гласник РС”, број 123/12);
16. Правилник о националним гранским спортским савезима преко којих се остварује општи интерес у области спорта у Републици Србији („Службени гласник РС”, бр. 72/12, 3/12 и 25/13);
17. Правилник о коришћењу јавних спортских објеката и обављању спортских активности у јавним спортским објектима („Службени гласник РС”, број 55/13);
18. Правилник о евиденцијама које воде високошколске установе и друге организације које се баве оспособљавањем у области спорта („Службени гласник РС”, број 61/11);
19. Правилник о дозволи за рад спортских стручњака („Службени гласник РС”, број 7/13);
20. Правилник о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности („Службени гласник РС”, број 17/13);
21. Правилник о ближим условима и критеријумима за стипендирање врхунских спортиста аматера за спортско усавршавање и за доделу новчане помоћи врхунским спортистима са посебним заслугама („Службени гласник РС”, број 124/12);
22. Одлука о образовању Националног савета за борбу против насиља и недоличног понашања гледалаца на спортским приредбама („Службени гласник РС”, бр. 65/11 и 100/12);
23. Правилник о националној категоризацији спортских објеката („Службени гласник РС”, број 103/13).

Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период 2014-2018. године ("Сл. гласник РС", бр. 1/2015) представља други значајан правни документ битан за израду и доношење стратегијских планова на локалном нивоу. Национална стратегија посебно истиче улогу и значај јединица локалне самоуправе са аспекта промоције спорта као виталне јавне службе заједнице. Органи јединица локалне самоуправе у остваривању циљева националне стратегије треба да поштују следеће принципе и националне приоритете:

- локална заједница треба да даје приоритет промоцији рекреативног спорта и што већем обухвату бављења грађана спортом, укључујући и неорганизоване и спонтане облике упражњавања спортских активности;
- спортски капацитети треба да буду безбедни и добро испланирани;

- спортски објекти треба да буду доступни свима, а накнаде за коришћење тих објеката треба да буду примерене;
- сви становници урбаних средина имају право да развијају сопствене способности кроз спортске активности које одговарају њиховим индивидуалним могућностима;
- финансирање спорта, као јавне службе, у највећој мери је одговорност локалних власти; треба помоћи и поспешити активности невладиних организација у области спорта и образовање територијалног спортског савеза у срединама где не постоји;
- спорт треба да буде укључен у сва планирања на локалном нивоу, као што су: образовање, здравство, социјалне службе, уметност;
- ефикасна спортска политика може да буде одређена и спровођена кроз сарадњу јавног и приватног сектора;
- јединице локалне самоуправе треба да остварују трајну и ефикасну сарадњу са удружењима и организацијама у области спорта.

5. ЕУ ОКВИРИ

Република Србија је чланица Уједињених нација и Савета Европе. Као земља кандидат за чланство у Европској унији добровољно је прихватила да своје законодавство и праксу и пре формалног чланства усклађује са прописима и праксом Европске уније. За јединице локалне самоуправе посебно су важни следећи документи наведених међународних организација:

- **Уједињене Нације** – Међународна повеља о физичком образовању и спорту
- **UNESCO-а**; – Резолуција Генералне скупштине Уједињених нација 58/5 – Спорт као средство за промоцију образовања, здравља, развоја и мира.
- **Савет Европе**:
  - Европска спортска повеља;
  - Кодекс спортске етике;
  - Европска повеља о спорту за све;
  - Европски манифест – Млади и спорт;
  - Препорука бр. Р (95) – О значају спорта за друштво;
  - Резолуција – О принципима доброг управљања у спорту;
  - Препорука бр. (99) 9 – О улози спорта у продубљивању социјалне кохезије;
  - Препорука (2003) 6 – О унапређењу физичког образовања и спорта за децу и младе свим државама Европе
  - Препорука (2000) 17 – О правилима о одрживости у спорту: партнерство између спорта и животне средине;
  - Препорука бр. (86) 18 – Европска повеља о спорту за све – особе са инвалидитетом;

- Препорука бр. (88) 8 – Спорт за све – старије особе;
- Резолуција бр. 2/75 – О улози јавних власти у развоју спорта за све;
- Резолуција бр. 27 (1996) 1 – Спорт и локалне власти;
- Завршна декларација Европске конференције о спорту и локалним властима – Спорт за све: улога и одговорности локалних власти;
- Закључци семинара Спорт и локалне власти (Мадрид, 1979);
- Европска повеља о локалној самоуправи;
- Европска урбана повеља;
- Основни принципи статуса невладиних организација у Европи. Европска унија
- Изјава из Амстердама о значају спорта;
- Декларација из Нице о специфичним карактеристикама спорта; Бела књига о спорту; Резолуција Европског парламента о развоју и спорту
- Пресуде Европског суда правде у области спорта;
- Уговор о Европској унији (посебно одредбе о државним субвенцијама).

Према Европској спортској повељи, Кодексу спортске етике и Повељи спорта за све Савета Европе, улога јавних власти у области спорта свих нивоа (укључујући и локални) је да:

- предузимају мере како би се обезбедило да сви грађани имају прилику да се баве спортом, и, где је то потребно, предузимају додатне мере како би се младим талентованим људима, али и хендикепираним и инвалидима, било појединцима или групама, омогућило да ефикасно користе ту могућност;
- не дозволе било какву дискриминацију;
- обезбеде опште планирање потребних спортских објеката (број, разноврсност и доступност);
- осигурају изградњу темеља: спорт у школама и око школа;
- промовишу бављења спортом у свим сегментима популације кроз пружање одговарајућих услова и програма свих врста, обезбеђивање квалификованих инструктора, лидера или аниматора;
- охрабрују пружање могућности за бављење спортом на радном месту;
- подрже и подстакну бављење спортом на вишим нивоима на одговарајуће и посебне начине, у сарадњи са релевантним спортским организацијама. Подршка треба да покрије различита подручја, као што су: препознавање талената и саветовање; пружање одговарајућих услова; развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку; охрабривање тренирања уз примену научних метода; едукација за тренере и друге лидерске функције; помоћ клубовима у образовању одговарајућих структура и такмичарских екипа

- унапреде стручни рад у спорту (људски ресурси – треба подржан развој курсева које ће држати одговарајуће организације и који ће водити до диплома и квалификација које покривају све аспекте промоције спорта);
- усклађују спортске активности са ограниченим ресурсима планете и њихово практиковање у складу са принципима оправданог развоја и уравнотеженог управљања околином;
- развију одговарајуће структуре и средства за сакупљање и дистрибуцију релевантних информација ;
- подстичу комбиновану јавну и приватну финансијску подршку спорту, укључујући и сопствене приходе спортског сектора у циљу стицања средстава потребних његовом даљем развоју. Улога јавних власти је првенствено комплементарна активностима спортског покрета. Зато је блиска сарадња са невладиним спортским организацијама од суштинског значаја за остваривање циљева Европске спортске повеље. Јавне власти требало би да обезбеде аутономију спортског покрета, пошто су активности јавних власти само допуна делатностима спортских организација. У том циљу треба подржати и развој духа добровољности (волонтеризма) и покретљивости у спорту.

Савремени спорт је оптерећен и различитим злоупотребама. Озбиљне претње са којима се сусреће врхунски и рекреативни спорт, као што су допинг, насиље и комерцијалне злоупотребе, прете моралним вредностима, слици и угледу спорта и деформишу његову природу, као и улогу у промоцији здравља и образовања. Јавне власти свих нивоа, невладине спортске организације, Олимпијски покрет, наставници, родитељи, навијачи, тренери, спортски менаџери, као и сами спортисти, морају удружити своје напоре ради елиминисања овог друштвеног зла. Посебну улогу у томе имају медији.

Такође, важно је и да све спортске власти и спортисти буду свесни ризика за спортисте, посебно децу, од претераног и неприкладног тренинга и психолошких притисака сваке врсте. Док је утицај спорта на друштво већи него икад, многи млади људи губе поштовање према вредностима спорта. Стога се морају предузимати мере ради подизања нивоа јавне свести о потреби да се спорт учини поштенијим и ближим властитим изворним идеалима. Улога локалних заједница, односно локалних власти у области спорта дефинисана је у одељку 4.8 Европске урбане повеље, усвојене 18. марта 1992. године од стране Сталне конференције локалних и регионалних власти Европе и бројним препорукама (декларацијама, резолуцијама) Конгреса (Сталне конференције) локалних и регионалних власти Европе, односно закључцима семинара које је Конгрес организовао у односу на поједина питања.

Из тих докумената произилази да је спорт у локалним заједницама од суштинске важности јер:

- локална заједница има витални значај у промоцији спорта, као виталне јавне службе заједнице;
- спорт има веома важну улогу у ублажавању лоших животних услова;
- спорт је од огромне важности као превентивни чувар здравља људи;
- свако треба да има могућност да се бави спортом независно од своје старости; дохотка и друге статусне карактеристике;
- спорт је средство интеракције међу појединцима и заједницама, зближава људе и спречава њихово друштвено отуђење;
- спорт је школа демократских идеја друштвене партиципације и интеграције;
- спорт је тесно повезан са областима као што су: образовање, здравство, социјална заштита, градско и национално планирање, конзервација, уметност и одмор;
- спорт је интегрални део друштва који има значајне позитивне економске ефекте и садржи економске стимулансе локалном економском развоју;
- спорт чини интегрални део локалних културних активности;
- локалне и регионалне власти имају важну улогу у побољшању животног стандарда људи, економског прогреса и културног развоја заједнице.

Своју улогу у развоју спорта на својој територији, локална заједница треба да заснива, према документима Савета Европе, на следећим принципима:

- локална заједница треба да даје приоритет промоцији спорта за све и спортским активностима неорганизованих групација становништва;
- сви становници урбаних средина имају право да учествују у спорту и рекреацији;
- спортски капацитети треба да буду безбедни и добро испланирани;
- спортски објекти треба да буду доступни свима, а накнаде за коришћење тих објеката треба да буду примерене;
- сви урбани становници имају право да развијају сопствене способности кроз спортске активности које одговарају њиховим индивидуалним могућностима;

- финансирање спорта, као јавне службе, у највећој мери је одговорност локалних власти (скупштина), које у томе треба да помогну држави;
-
- корисници треба, у принципу, да учествују у плаћању трошкова за коришћење спортских капацитета;
- треба помоћи и поспешити учешће становника и добровољних организација у области спорта и стварање координативних структура;
- спорт треба да буде укључен у сва планирања на локалном (као и регионалном и националном) нивоу, као што су: образовање, здравство, социјалне службе, уметност;
- ефикасна спортска политика може да буде одређена и спровођена само кроз сарадњу јавног и приватног сектора који су директно или индиректно укључени у спорт, добровољно или обавезно;
- локалне (и регионалне) власти треба да остварују трајну и ефикасну сарадњу између јавних и добровољних организација у области спорта.

Остваривање улоге локалне заједнице у развоју спорта принципијелно се постиже:

- Обезбеђивањем спортских објеката: стварањем мреже спортских капацитета широм градске територије или урбаних насеља тако: да задовољавају садашње и будуће потребе; да задовољавају хигијенске захтеве; да се уклапају у садашња урбана насеља и она која ће се тек развијати и да се при том води рачуна о саобраћајним везама и сличним условима; обезбеђивањем комплементарности јавних спортских капацитета са капацитетима добровољних спортских удружења или комерцијалних организација; планирањем у новим урбаним срединама или обезбеђивањем у постојећим отворених простора, зелених површина са дрвећем, игралишта, водених површина и стаза за бицикле у циљу стимулације рекреативних активности;
- унапређивањем учешћа у спортским активностима групација са ниским примањима кроз субвенције;
- сарадњом са комерцијалним и добровољним секторима у циљу поспешивања мешовите јавне и приватне помоћи спорту;
- охрабривање и подржавање већег учешћа у спортским активностима, старијих особа, жена, младих, хендикепираних и то стављањем акцента на физичке активности, а не на техничке и такмичарске елементе спорта;
- едукацијом и рекламирањем спорта и осталих физичких активности и истицањем њиховог позитивног деловање на здравље

- обезбеђивањем да физичко васпитање буде део свих наставних програма са подстицањем физичког и менталног здравља ученика и физичке активности, а не техничког и такмичарског елемента;
- максималним коришћење постојећих спортских капацитета;
- улагањем у људске ресурсе (спортски стручњаци, спортски лидери, спортски аниматори и др.);
- обезбеђивањем одговарајућег физичког васпитања у оквиру часова спорта у школама;
- обезбеђивањем адекватног спортско здравственог образовања, укључујући и антидопинг образовање;
- истраживањима и адекватним увидом у стање на терену;
- отклањањем физичких, социјалних, економских и физичких ограничења која спречавају урбане становнике да узму учешће у спорту;
- подршком спортиста који су достигли ниво професионалности у спорту, у побољшању перформанси и постизању савршенства, путем обезбеђења и адекватног опремања, у сарадњи са надлежним спортским савезима, основних спортских капацитета који могу да се користе за такмичења и тренинг професионалних спортиста, као и реализацију структуралних програма тренинга и такмичења и ангажовања добрих тренера;
- умањењем финансијске неравноправности у потребама која постоји између врхунског спорта и спорта за све.

6. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕГИЈЕ

Стандарди физичке културе, здрав и спортски начин живота су међу основним начелима постојања и развоја народа и појединца. Циљеве развијеног друштва можемо постићи само са физички и психички здравим и стабилним грађанима. Садашњост је већ уједно и будућност. Услови који су обезбеђени данашњој деци у потпуности су предуслов за здраве одрасле особе у будућности које ће управљати државом и општином, које ће испуњавати услове XXI века. Спорт омогућава човеку да развија своје потенцијале и могућности до максимума, да оствари своје биће на лествици најслободнијег и најузвишенијег постојања.

Бављење спортом данас представља професионални избор појединца, а успех и резултати могу зависити од више фактора: карактера, његове способности за тимски рад, талентаилифинансијских улагања

Важно је и нагласити да је спортска рекреација данас и нужност, у смислу превенције болести, а да је код велике већине становника уствари занемарена. Стога, најзначајнији

циљ овог документа је буђење свести грађана о значају и благодетима бављења спортом. Навике за бављењем спортском рекреацијом произилазе из начина живота и потреба, али и из породице, школе, друштва и спортске традиције. Све је већи број развијених земаља које препознају значај физичке активности као кључног фактора у борби за здравље, а које је много економичније од лечења класичном медицином.

7. ПОТРЕБЕ И ИНТЕРЕСИ ГРАЂАНА У ОБЛАСТИ СПОРТА

Према Закону о спорту Републике Србије (чл. 137) јединице локалне самоуправе обезбеђују задовољавање следећих потреба и интереса грађана у области спорта:

1. подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;
2. изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката, и набавка спортске опреме и реквизита;
3. организација спортских такмичења од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе;
4. спортски развој талентованих спортиста и унапређење квалитета стручног рада са њима;
5. учешће спортских организација са територије јединице локалне самоуправе у европским клупским такмичењима;
6. предшколски и школски спорт (рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.);
7. делатност организација у области спорта чији је оснивач или члан јединица локалне самоуправе;
8. активности спортских организација, спортских друштава, удружења, гранских и територијалних спортских савеза на територији јединице локалне самоуправе од посебног значаја за јединицу локалне самоуправе, у зависности од тога да ли је спортска грана од значаја за јединицу локалне самоуправе, која је категорија спортске гране, колико спортиста окупља, у којој мери се унапређује стручни рад, у ком рангу такмичења спортска организација учествује и у којој мери се повећава обухват бављења грађана спортом;
9. унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих, укључујући и антидопинг образовање;
10. стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста;
11. спречавање негативних појава у спорту
12. едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о питањима битним за одговарајуће бављење спортским активностима и делатностима;
13. периодична тестирања, сакупљање, анализа и дистрибуција релевантних информација за адекватно задовољавање потреба грађана у области спорта на

територији јединице локалне самоуправе, истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација;

14 унапређивање стручног рада учесника у систему спорта са територије јединице локалне самоуправе и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста;

15 рационално и наменско коришћење спортских сала и спортских објеката у државној својини чији је корисник јединица локалне самоуправе, кроз одобравање њиховог коришћења за спортске активности и доделу термина за тренирање учесницима у систему спорта;

16 награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта.

Закон о спорту утврђује и приоритете који морају бити поштовани при избору шта ће се у текућој години финансирати из буџета јединице локалне самоуправе.

8. ПРИОРИТЕТИ

Младима треба пружати могућност за добијање основних спортских способности, спорт и рекреација треба да буде доступан што већем броју грађана, талентованим спортистима треба пружати могућност за даље развијање својих способности. Посебна циљна група су деца и млади између 5-18 година.

Рекреација и рекреативне манифестације су од посебног значаја. Треба побољшати услове и мотивисати грађане на активно провођење слободног времена (треба повећати број могућности). У оквиру рекреације је посебна област дечији спорт, школски спорт и физичко васпитање.

У општини они клубови који раде са најмлађим узрасним категоријама треба да буду финансијски највише подржани. Стање спортске инфраструктуре је незадовољавајуће, нема стручно састављених припрема спортиста, спортски реквизити нису квалитетни. Развој спортске инфраструктуре заједно са школско спортским објектима преко отворених спортских терена до затворених спортских објеката је од изузетне важности. Предуслов квалитетног рада су квалитетни стручњаци зато је важно обука наставника физичког васпитања, тренера, спортских радника и лидера у спорту.

Јако је важно функционисање информатичког система. Статистички подаци и анализе о спортистима (истраживања и мерења, спортски резултати, научна истраживања, подаци стручњака...) је могуће само коришћењем савременог информисања.

При избору програма којим се задовољавају потребе грађана у области спорта у јединици локалне самоуправе следеће потребе грађана у области спорта имају приоритет

- подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом;
- изградња, одржавање и опремање спортских објеката на територији јединице локалне самоуправе, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката, и набавка спортске опреме и реквизита;
- предшколски и школски спорт (рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска школска спортска такмичења и др.).

Приоритет подразумева да се у претходно наведеним областима обавезно финансирају одређени програми, пре свих других, у мери која обезбеђује одговарајуће задовољавање потреба грађана, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом, да се лично баве спортом. Закон о спорту је установио програмско финансирање задовољавања потреба и интереса грађана у јединици локалне самоуправе. То значи да никоме није загарантовано добијање средстава из буџета јединице локалне самоуправе само зато што постоји и обавља одређену спортску активност и делатност. Јединица локалне самоуправе искључиво финансира одређени програм којим се у текућој години задовољавају законом утврђене потребе и интереси грађана у области спорта.

Према Стратегији, тих приоритета има четири:

1. развој спорта деце и омладине, укључујући и школски спорт;
2. повећање обухвата бављења грађана спортом кроз развој и унапређење спортске рекреације;
3. развој и унапређење врхунског спорта;
4. развој и унапређење спортске инфраструктуре.

Стратегијом су у наведене четири приоритетне области дефинисани и одређени општи и посебни циљеви које треба постићи:

1. Општи циљ:

- развој спорта деце и омладине.

Посебни циљеви су:

- побољшани материјално-технички услови за реализацију активности школског и универзитетског спорта;
- повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских активности у оквиру школског и универзитетског спорта;
- повећано учешће ученика и студената на школским и универзитетским спортским приредбама (спортским манифестацијама и спортским такмичењима);
- побољшан стручно педагошки рад и унапређена институционална сарадња у оквиру школског и универзитетског спорта
- подстакнуто значајније укључивање јединица локалне самоуправе у реализацију и унапређење школског и универзитетског спорта;
- унапређење медијског праћења и промоција школског и универзитетског спорта с циљем неговања културе спортског понашања, фер плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости на спортским теренима и поред њих;
- унапређене везе између школа и организација у области спорта и подстакнути програми у спортовима који привлаче децу и омладину.

2. Општи циљ:

- повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништва,

посебно жена, особа са инвалидитетом и старих.

Посебни циљеви су:

- подстакнута и ојачана свест о важности редовне физичке активности;
- побољшани материјално-технички услови у циљу доступности свим грађанима да се баве спортом;
- подстакнуто значајније укључење јединица локалне самоуправе у финансирање програмских активности из области спортске рекреације и спорта особа са инвалидитетом;
- дефинисани критеријуми у оквиру области спортске рекреације кроз правилнике и унапређени стручни потенцијали с циљем израде критеријума за финансирање ове области;
- унапређена сарадња спортске рекреације са школским и универзитетским спортом, врхунским спортом, спортом у војсци и полицији, радничким спортом и спортом на селу с циљем повећања обухвата бављења спортом у свим сегментима становништва посебно жена, особа са инвалидитетом и старих;
- унапређена сарадња са удружењима и савезима пензионера, спортским покретима трећег доба, невладиним организацијама и гранским спортским савезима ради повећања обухвата и развоја нових облика и садржаја који су намењени старим особама у функцији одржавања здравља, виталности и дигнитета;
- унапређено финансирање развоја спорта у Републици Србији кроз формирање Фонда за развој спорта.

3. Општи циљ:

- наставак обезбеђивања услова за развој врхунског спорта и стварање услова за развој професионалног спорта.

Посебни циљеви су:

- подизање капацитета и даље унапређење стручног рада у области врхунског спорта;
- стварање услова за одржавање и даље постизање врхунског спортског резултата
- унапређење услова за развој спортисте до врхунског резултата;
- дефинисана и унапређена област професионалног спорта.

4. Општи циљ:

- развијена спортска инфраструктура.

Посебни циљеви су:

- успостављена потпуна база података, односно евидентирано и евалуирано
- системски планирана, реконструисана и изграђена

спортска инфраструктура.

9. ВИЗИЈА

Визија је унапређење квалитета живота и обогаћивање друштвених односа становника Општине Лапово кроз бављење спортом, а као елемента од суштинског значаја за развој личности и здравог начина живота.

10. МИСИЈА

Мисија је стварање система спорта у Општини Лапово у коме ће свако имати право да се бави спортом, са циљем развоја своје личности, одржавања доброг здравља, побољшања физичких способности, бољег и сврсисходнијег коришћења слободног времена, унапређења квалитета живота и постизања врхунских спортских резултата.

Са реализацијом приоритета ћемо постићи следеће:

- већи број деце који се баве спортом и рекреацијом
- већи број одраслих који се баве спортом и рекреацијом
- више репрезентативаца у јуниорским и сениорским селекцијама.

11. ПРАВЦИ РАЗВОЈА

Ради развоја и практиковања здравог начина живота, развоја свести о важности сопственог здравља и безбедности, о потреби неговања и развоја физичких способности, као и превенције насиља, наркоманије, малолетничке деликвенције, у оквиру школског програма, реализује се и програм школског спорта, којим су обухваћени сви ученици. Општина Лапово са својим средствима треба да спроводи све своје обавезе у оквиру законских регулатива који инсистирају на постојање школских спортских секција, и разних могућности за окупљање деце и младих. Треба обезбедити, кадровска и финансијска средства.

У складу са реформама у просвети пружа се могућност за свакодневно бављење физичким васпитањем на свим узрастима. Искористити све могућности за развој великог броја спортских секција за децу и набавку потребне опреме и реквизита.

- Подизати свест деце и младих о потреби за бављењем спортом
- Посебну пажњу треба посветити спортским активностима за децу предшколског узраста.
- Организација спортског туризма (летњи и зимски спортски кампови)
- Редован контакт са спортским клубовима
- Подршка обукама физичког васпитања
- Реализација кинезитерапије.

Када је у питању дечији спорт, нагласак није на такмичењу – резултату, већ је потребно пружати много већи простор за рекреацију и рад са младима, већу сарадњу између

актера (школе, наставници, клубови, тренери итд.). База свих спортских организација су васпитнообразовне установе.

Општи циљ:

- Унапређен дечији, школски и омладински спорт у општини Лапово

Посебни циљеви:

1. Повећан број спортских секција и других ваннаставних спортских и рекреативних активности у оквиру дечијег, школског и омладинског спорта.
2. Побољшани материјално -технички услови за реализацију школског спорта.
3. Побољшаан стручно педагошки рад и унапређена институционална сарадња у оквиру дечијег и школског и спорта.

12. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

У данашњем систему, оптерећеном финансијско – економским проблемима евидентно је да активно бављење спортом изискује веће издвајање личних финансијских средстава, посебно од стране родитеља за децу и младе који још нису у систему такмичарског спорта. Када бисмо упитали саме родитеље како би описали разлоге зашто се њихова деца не баве спортом, недвосмислено би нам рекли да је спорт скуп, односно да бављење спортом изискује средства за чланарине, опрему.

Са друге стране, без улагања труда и у овом случају финансија од стране родитеља, не можемо ни очекивати резултате, те је потребно бити обазрив у критици самог спорта за децу и младе.

Као алтернативу скупим спортским школама за децу и младе имамо бесплатне секције и ваннаставне спортске активности у школама којих је раније било више и које су омогућавале већем броју деце и младих да се активно баве спортом.

Међутим, колико секција има у понуди и да ли су у складу са интересовањима деце, те колико су доступне за активно бављење спортом деце која нису у систему такмичарског спорта важна су питања да би се креирале мере као одговори на тренутне проблеме, посебно у школском спорту, јер бављење спортом у детињству према

многим истаживањима јесте основни предуслов за развој здравих животних навика, превенцију здравствених ризичних понашања и развој менталног здравља код младих.

Такође, рекреација и спортске активности су веома важне за шире становништво јер позитивно утичу на опште здравље и према досадашњим медицинским сазнањима смањују могућност ризика од настанка хроничних болести узрокованих пасивним начином живота, те се унапређење области рекреативног спорта може посматрати као приоритна активност којом се доприноси здравијем и активнијем становништву.

Поред тога, систем професионалног спорта захтева озбиљне промене у самом управљању и финансирању, да би се постигли озбиљни и врхунски резултати, јер врхунски резултати не би смели бити случајност већ резултат сређеног система који подразумева стручне и мотивисане тренере, материјално – техничке услове за рад, квалитетну инфраструктуру за такмичење и самим тим подршку јавности и друштвено одговорних компанија.

Захваљујући изузетно повољном географском положају, развојем услова за одржавање спортских такмичења, као и спортског туризма, остварила би се директна финансијска добит, те би се средства остварена кроз овакву добит могла посматрати као основа за унапређење и развој рекреативног спорта и тиме би круг система могао бити одржив и заокружен.

Циљеви:

1. Побољшање материјално-техничких ресурса за развој школског спорта
2. Подизање нивоа физичке активности свих ученика, подстицањем и оснаживањем целе школе да, у сарадњи са родитељима и локалном средином, промовише физичку активност и благостање у својој школској заједници
3. Побољшање квалитета и квантитета понуде школског спорта
4. Значајнија подршка развоју школског спорта на нивоу локалне самоуправе
5. Неговање културе спортског понашања, фер-плеја, сарадње, толеранције и поштовања различитости, на спортским теренима и поред њих
6. Побољшање медијског праћења и промоције школског спорта.

12.1. Извори финансирања Програма

Реализација Програма финансираће се из јавних средстава, као и обезбеђивањем додатних средстава од спонзора, донатора итд.

У оквиру јавних средстава превасходно би се вршила прерасподела средстава у буџету јединице локалне самоуправе која се односе на финансирање спорта, у смислу већих издвајања за школски спорт.

Општина Лапово је донела одлуку о додели средстава за реализацију програма спортских организација са територије општине Лапово у 2019. години

На основу члана 137.ст.2. Закона о спорту („Сл.гласник РС“, бр. 10/16), члана 31. став 2. Правилника о финансирању спортских организација са територије општине Лапово (Сл.гласник општине Лапово“ бр.4/17), чл. 55.ст.1.тачка 17. Статута општине Лапово („Службени гласник општине Лапово“, бр.8/12, 13/12 и 3/13 и 17/17) и Одлуке о буџету општине Лапово за 2019. годину, на предлог Стручне Комисије за одобравање и финансирање програма којима се задовољавају интереси у области спорта са територије општине Лапово за 2019. годину, Општинско веће општине Лапово, на седници одржаној дана 05.02.2019. године, донело је о д л у к у о додели средстава за реализацију програма спортских организација са територије општине лапово у 2019.години.

Финансирање редовних програмских активности спортских организација са територије општине Лапово за 2019.годину и то:

Ред. број	СПОРТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА	ИЗНОС
1	ФК „Локомотива“ Лапово	570 000 дин
2	РК „Локомотива“ Лапово	700 000дин
3	Спортски савез општине Лапово	700 000 дин
4	Рукометни клуб „Локоси“	300 000 дин
5	Карате клуб Лапово	200 000 дин
6	Бодибилдинг клуб „Power house“	170 000 дин
7	Шаховски клуб Лапово	180 000 дин
8	Општинска организација спортских риболоваца „Морава“ Лапово	180 000 дин
9	ФК „Лав“	300 000 дин
Укупно:		3 300 000 дин

13. ОПШТИ ЦИЉ ПРОГРАМА РАЗВОЈА СПОРТА ОПШТИНЕ ЛАПОВО

Потребе грађана које општина Лапово задовољава програмом развоја спорта:

- Подстиче и ствара услове за унапређење спортске рекреације, односно бављења грађана спортом, посебно деце, омладине, жена и особа са инвалидитетом
- Подстиче изградњу, одржавање и опремање спортских објеката на територији општине Лапово, а посебно јавних спортских терена у стамбеним насељима или у њиховој близини и школских спортских објеката и набавку спортске опреме и реквизита
- Организацију спортских такмичења од посебног значаја за Општину Лапово
- Учешће спортских организација са територије Општине у домаћим и међународним клупским такмичењима
- Унапређење заштите здравља спортиста и обезбеђивање адекватног спортско-здравственог образовања спортиста, посебно младих укључујући и антидопинг образовање
- Стипендирање за спортско усавршавање категорисаних спортиста, посебно перспективних спортиста
- Спречавање негативних појава у спорту
- Едукација, информисање и саветовање грађана, спортиста и осталих учесника у систему спорта о битним питањима
- Периодичка тестирања
- Истраживачко-развојни пројекти и издавање спортских публикација
- Унапређивање стручног рада у систему спорта са територије Општине Лапово и подстицање запошљавања висококвалификованих спортских стручњака и врхунских спортиста
- Рационално и наменско коришћење сала и спортских објеката у својини Општине Лапово

- Награде и признања за постигнуте спортске резултате и допринос развоју спорта
- Подржати и подстаћи бављење спортом на свим па и највишем врхунском нивоу уз постизање врхунских спортских резултата на највећим међународним спортским такмичењима.

14. СТРАТЕШКИ И ОПЕРАТИВНИ ЦИЉЕВИ ОПШТИНЕ ЛАПОВО

Као што је претходно наведено, формиране тематске радне групе су, у овој фази процеса стратешког планирања, развиле стратешке и оперативне циљеве у оквиру развојних приоритета.

Стратешки циљеви су формулисани декомпоновањем дефинисаног приоритета и јасно су повезани са његовим кључним елементима. Они су послужили као основа за касније дефинисане оперативне циљеве по SMART принципу.

Стратешки циљеви представљају мост између широко дефинисаних приоритета и уже дефинисаних оперативних циљева, уједно и генерички назив за сродне групе оперативних циљева, а посебно су битни јер дају основне смернице за касније груписање сродних пројеката у програме.

За сваки од дефинисана четири развојна приоритета, по утврђеној методологији, дефинисано је 2 – 5 стратешких циљева:

- У оквиру првог приоритета, дефинисана су пет стратешка циља
- У оквиру другог приоритета, дефинисана су три стратешка циља
- У оквиру трећег приоритета, дефинисана су два стратешка циља
- У оквиру четвртог приоритета, дефинисана су три стратешка циља

Стратешки циљеви су везани за резултате SWOT анализе и у комбинацији са кључним сегментима развојног приоритета, давали су одговор на питање ШТА урадити ради достизања постављеног развојног приоритета

Следећи корак у раду тематских радних група, оформљених око сваког од утврђених приоритета, био је дефинисање оперативних за сваки од утврђених стратешких циљева.

Критеријуми који су коришћени за дефинисање оперативних циљева:

- Они морају да буду доста прецизнији и детаљнији
- Морају да буду мерљиви и да се лако прате
- Морају бити засновани на налазима SWOT анализе
- Морају бити комплементарни и не смеју бити у колизији са другим циљевима
- Они трагају за превазилажењем слабости и искоришћавањем могућности
- Један стратешки циљ може имати више оперативних циљева

Друга група критеријума који се делимично поклапају са горњим, а које су дефинисани оперативни циљеви такође морали да задовоље, јесу они који се тичу SMART приступа који подразумева:

S (specific) – специфичан – Да ли циљ прецизно говори шта треба постићи?

M (measurable) – мерљив – Да ли је дефинисан да може бити мерљив?

A (achievable) – достижан – Да ли се уклапа у визију?

R (realistic) – реалан – Да ли је реалан посматрајући ресурсе?

T (timely) – увремењен – Да ли је временски ограничен?

Област	Стратешки циљ	Оперативни циљ
Формирање и развој атрактивних културних, спортских и туристичких садржаја уз ефикасно коришћење локалних природних ресурса, кроз инвестирање у младе и подизање њихових капацитета	Повећати укљученост грађанства, нарочито младих, у културна дешавања подизањем квалитета и разноликости садржаја и унапређењем капацитета релевантних установа	Унапредити просторне капацитете и опремљеност установа културе за 30 % до 2021. године
	Побољшати услове за масовније бављење школским, рекреативним, алтернативним и клупским спортским активностима коришћењем природних ресурса, унапређењем просторних капацитета уз повећање свести о значају бављења спортом	Повећати укљученост грађана нарочито младих, у културно-уметничке активности за 20% до 2021. године кроз подизање свести о културним вредностима
	Развити туристичку понуду и подићи ниво туристичких	Повећати масовност бављења различитим спортским активностима

	<p>услуга стварањем услова за комерцијализацију природних ресурса, изградњом неопходне туристичке инфраструктуре и постизањем економске одрживости постојећих и нових туристичких производа</p>	<p>свих грађана Лапова за 30% до 2021. године путем промоције алтернативних и унапређењем популарних спортских садржаја</p> <p>Унапредити капацитете јавних спортских терена и прилагодити постојеће природне ресурсе за бављење алтернативним, аматерским и професионалним спортом свих грађана за 30% до 2021. године</p> <p>Повећати туристичку посећеност општине Лапово за 20% до 2021. године повећањем квалитета постојећих манифестација и увођењем нових видова туризма са акцентом на етно и спортски туризам</p> <p>Проширити туристичку инфраструктуру за 30 % до 2021. године изградњом смештајних капацитета и пратеће инфраструктуре</p>
--	---	---

15. АНАЛИЗА ВРХУНСКОГ СПОРТА У ОПШТИНИ ЛАПОВО

У Закону о спорту, врхунски спорт је дефинисан као област спорта која обухвата спортске активности које показују изузетне (врхунске) спортске квалитете и резултате. То практично значи да само они спортисти и спортске гране који постижу врхунске резултате на међународној сцени могу имати атрибут врхунског спорта. Квалитетан спорт обухвата све спортске активности које се спроводе у оквиру поједине спортске гране, а чија се такмичења одржавају од локалног, покрајинског до националног нивоа.

Однос према млађим узрасним категоријама, кад је у питању локална самоуправа, јесте један од приоритета у стратешком опредељењу општине, јер је улагање у младе спортисте од вишеструке важности за сваку локалну самоуправу и то је једини исправан пут ка развоју врхунског спорта на дуже стазе.

Нажалост, у нашој средини у задњих 10 година врхунски спорт не постоји. Имамо врхунске спортисте али они наступају у другим срединама за друге клубове. Томе погодује и близина Крагујевца као гравитционог центра са неупоредиво успешнијим спортским колективима.

Уколико би дубље улазили у проблематику нестајања врхунског спорта у општини морали би се дотаћи низа тема, у ухватити у коштац са гомилом проблема од којих наводимо само неке:

- У општини не постоји модел финансирања врхунског спорта;
- У нашој средини не постоје услови за бављење врхунским спортом;
- Тренерима који би требало да раде са врхунским спортистима нису решени статуси;
- У општини не постој правилник за награђивање врхунских спортиста.

Квалитетан такмичарски спорт, према Закону обухвата активности у оквиру којих се постижу запажени спортски квалитети и резултати на локалном и националном нивоу, као и резултат које остваре спортисти на међународним такмичења, а ти резултати нису у категорисани као врхунски.

Такмичарске екипе и тимови спортских организација узимају учешће у редовном-лига систему такмичења од локалног до савезног нивоа или учествују у смотрама, сусретима, походима, фестивалима и турнирским првенствима од локалног до међународног нивоа. Готово све спортске организације у даљем спортском напретку спречавају недостатак потребних финансијских средстава, сопствених превозних средстава, спортске опреме, адекватних објеката спортске културе и довољно стручних кадрова у спорту. Поред многобројних лимитирајућих фактора (материјално-финансијских, драстични пад наталитета, миграција младих због школовања или запослења) за развој и унапређење спорта, такмичарске екипе и тимови, а нарочито појединци, стандардно и у свим областима спортске културе постижу задовољавајуће резултате.

Да би решили статус врхунског и клупског спорта у општини и да би унапредили такмичарски спорт како би имали врхунске спортске резултате неопходно је:

- Подизање капацитета и даље унапређење стручног рада у области такмичарског и врхунског спорта;
- Стварање услова за одржавање и даље постизање запаженог спортског резултата;
- Побољшање услова за развој такмичарског и врхунског спорта;
- Сукцесивно повећање процента издвајања за спорт у буџету општине
- Формирање Спортског савеза општине
- Обезбедити и наменски финансирати превентивне лекарске прегледе за све спортисте општине у Дому здравља
- Формирање едукативно-тренажног фудбалског центра за млађе категорије

Као један од позитивних корака у правцу развијања спорта у опште треба нагласити чињеницу да је општина почела да мотивише и награђује постигнуте резултате на домаћим и међународним такмичењима са стипендијама и сада већ, традиционалном наградом Спортиста године, чију доделу организује општинско Веће. Поред свега наведеног, спортистима је и даље потребна подршка, кад су у питању спортски објекти и набавка врхунске спортске опреме, јер су они у различитом положају од екипних спортиста, управо у погледу опреме и посебних услова за тренинге.

Евидентно је да треба радити на побољшању праћења и контроле приватних спортских школа које раде селекцију млађих категорија, и изузетно је важно систематски се посветити развоју потенцијала и услова за квалитетан тренинг и такмичења.

По први пут ће морати да се види који су то „приватни“ клубови а који од њих су права удружења грађана у изворном смислу. Веома је битно да сваки клуб, који то жели, уђе у систем где ће се јасно знати и поштовати правила.

У том смислу постоји идеја и иницијатива о евентуалном удруживању млађих категорија фудбалских клубова са територије општине.

Програм тренажног рада био би креиран према најсавременијим сазнањима спортске науке, у складу са високим образовањем спортских радника ангажованих у школи.

Поред тога, правилан педагошки приступ тренера омогућавао би члановима да срећни долазе и одлазе са тренинга, радо и са пуно уживања обављају све спортске активности, уз потпуно ослобађање од резултатске тензије.

Проблеми који су истакнути у анализи Радне групе везују се за стручно оспособљавање и лиценцирање тренера, посебно недостатак школованих тренера за рад са млађим категоријама.

Повезано са тим, уочава се проблем надзора и контроле броја укључених тренера без добијених лиценци за рад

Под стручним усавршавањем, у смислу закона о Спорту, подразумева се стицање знања и вештина спортских стручњака, које обухвата континуирану едукацију током радног века, као и учешће на стручним и научним скуповима, семинарима и курсевима.

Високошколске установе су једине које могу школовати кадрове за одређена подручја из спорта и издавати законом предвиђене дипломе за завршени одређени степен образовања.

Надлежни национални грански спортски савез у сарадњи са високошколском установом издаје, обнавља и одузима дозволу за рад спортским стручњацима у складу са овим законом, правилима тог савеза и правилима надлежног међународног спортског савеза и води евиденцију издатих, обновљених, односно одузетих дозвола за рад.

Подаци добијени кроз консултацију у оквиру Радне групе указују да у општини треба посветити више пажње селекцији и развоју професионалних спортиста, те да је потребно побољшати комуникацију између више различитих нивоа (клубови, савез, локална самоуправа).

Да бисмо дошли до врхунског спортисте или спортског тима неопходна су системска решења и континуиран и принципијелан рад на програмима и активностима која ћемо себи претпоставити за основна средства путем којих ћемо омогућити развој врхунских спортиста у општини.

Однос према млађим узрасним категоријама, кад је у питању локална самоуправа, јесте један од приоритета у стратешком опредељењу Општине, јер је улагање у младе спортисте од вишеструке важности за сваку локалну самоуправу.

Бављење спортом на највишем нивоу биће подржано и подстакнуто на одговарајуће начине, у сарадњи са релевантним спортским организацијама.

Подршка треба да покрива подручја као што су:

- препознавање талента и саветовање; пружање одговарајућих услова;
- развој бриге и подршке кроз спортску медицину и спортску науку;
- охрабривање тренирања уз примену научних метода; едукација за тренере и друге лидерске функције;
- помоћ клубовима у обезбеђивању постојања одговарајућих структура и такмичарских екипа.

16. ШКОЛСКИ И ПРЕДШКОЛСКИ СПОРТ

Физичко васпитање и школски спорт имају богату традицију у Лапову. Важећа законска регулатива идентификује спорт као делатност од посебног интереса за Републику Србију. Спорт обухвата све облике физичке активности који, кроз неорганизовано или организовано учешће, имају за циљ изражавање или побољшање физичке спремности и духовног благостања, стварање друштвених односа или постизање резултата на такмичењима свих нивоа.

Бављење физичким васпитањем и спортом представља фундаментално људско право за све, као и суштински елеменат целоживотног образовања у целокупном образовном

систему 4. У члану 4. Закона о спорту истиче се да свако има право да се бави спортом. „Бављење спортом мора бити хумано, слободно и добровољно, здраво и безбедно, у складу са природном средином и друштвеним окружењем, фер, толерантно, етички прихватљиво, одговорно, независно од злоупотреба и циљева који су супротни спортском духу и доступно свим грађанима под једнаким условима, без обзира на узраст, ниво физичких способности, степен евентуалне инвалидности, пол и друго лично својство”. Бављење спортом може оснажити децу и младе, не само са аспекта физичког здравља, већ и када је реч о психосоцијалном развоју, јачању самопоштовања, развоју одговорности, истрајности и сарадничких вештина, усвајању позитивних вредности и бољем школском успеху. Осим тога, бављење спортом представља важно средство превенције ризичних понашања младих, попут пушења, злоупотребе алкохола и дрога, и малолетничке деликвенције.

Ангажовање у спорту може кориговати факторе који доприносе деликвентном понашању младих, као што су недостатак позитивних узора, недостатак самодисциплине и досада.

На нивоу локалне заједнице и друштва у целини, спорт може значајно допринети промоцији здравља и превенцији хроничних незаразних болести, развоју образовања деце и младих, родној равноправности и оснаживању жена, може подстаћи инклузију и благостање особа са инвалидитетом, и бити важан фактор у превенцији конфликта и изградњи мира.

Резолуција Европског парламента о развоју и спорту (*Resolution on Development and Sport*) из 2005. године такође наглашава значајне образовне и социјалне функције спорта и његов значај не само за физички развој појединаца, већ и када је реч о промоцији социјалних вредности као што су тимски дух, фер такмичење, сарадња, толеранција и солидарност.

Подстицање школског спорта може представљати ефективну стратегију промоције и подстицања бављења спортом деце и омладине у општини Лапово са свим очекиваним користима по појединце, локалне заједнице.

Такође, може допринети омасовљењу спорта и стварању широке базе за развој врхунског спорта. Програм развоја школског спорта доноси се за период од три године.

У контексту Стратегије и пратећих докумената, под школским спортом се подразумевају све ваннаставне, слободно изабране физичке/спортске активности ученика за чију понуду и квалитетсу одговорне школе. Неке од мера предложених Стратегијом односе се на унапређење школског физичког васпитања, с обзиром да оно представља основу за развој школског спорта и да их повезују заједнички циљеви: допринос целовитом складном развоју и формирању активног животног стила ученика. Школски спорт представља, пре свега, проширење и допуну обавезног курикулума (наставног плана и програма, али и свихискустава учења у школи) физичког васпитања у школи, али и средство чвршћег повезивања школе и локалне заједнице, укључујући и спортске клубове и савезе

Истраживања показују да је бављење школским спортом позитивно повезано са укупним нивоом физичке активности деце и младих и другим позитивним здравственим понашањима.

Бављење школским спортом може утицати на здраво понашање младих на три начина:

- 1) обезбеђује значајну количину физичке активности;
- 2) одвраћа младе од понашања неповољних по здравље и
- 3) редукује излагање младих неадекватном окружењу које може подстицати ризична понашања.

Млади који се баве спортом мање су склони здравствено ризичном понашању, имају бољу физичку кондицију, боље навике у исхрани и здравији нутритивни статус, у поређењу са онима који нису укључени у спорт. Школски спорт и физичко васпитање доприносе образовном постигнућу школе: побољшавају концентрацију, памћење, понашање и школски успех ученика.

Бављење школским спортом позитивно утиче на успех у школи, упис на факултет, завршавање средње школе, образовне аспирације, самопоштовање и радну етику младих.

Физичко васпитање представља основу школског спорта. Школски спорт и школско физичко васпитање су међусобно повезани многоструким и сложеним везама, међусобно се допуњују, делећи заједничке циљеве: допринос здрављу и складном развоју личности. Физичко васпитање омогућава ученицима да стекну базичне кретне вештине и неопходна знања, формирају позитивне ставове према физичкој активности и спорту, припремајући их за активан начин живота.

Бављење школским спортом омогућава деци и младима да кроз такмичења различитих нивоа унапреде своје моторичке компетенције, социјалне вештине и самопоштовање, а може представљати и прелаз ка бављењу спортом у спортским клубовима, оријентисаним ка постизању врхунских спортских резултата.

По много чему, школски спорт има одлике спорта за све (ученике). Притом се релације спорта за све са врхунским спортом често тумаче теоријом дупле пирамиде: масовност и велики обухват спорта за све дају основу заврхунске појединце, и обрнуто, врхунски спортисти представљају узоре (моделе) и инспирацију за појединце који се укључују у спорт.

Што је шири основа пирамиде, тј. што се више људи бави спортом, веће су шансе да појединци достигну врх у такмичарском бављењу спортом. Основа пирамиде односи се на стицање основних кретних вештина, бављење разноврсним спортским активностима, усвајање основних знања и позитивних ставова према физичкој активности и спорту, и одговара школском физичком васпитању.

На следећи ниво, ниво учествовања, прелази један број појединаца, посебно заинтересован за одређене спортове и учествовање у такмичењима на основном такмичарском нивоу.

Физичко васпитање је обавезан наставни предмет током целог основног и средњег образовања и једини предмет у школском програму који систематски и стручно третира физичку активност.

Јединице локалних самоуправа представљају један од најзначајнијих и незаобилазних ресурса у уређењу функционисања и реализације свих стратешких циљева и начела система спорта у Републици Србији, укључујући и систем школског спорта.

Јединица локалне самоуправе преко својих органа уређује ближе услове, критеријуме, начин и поступак доделе средстава из свог буџета, начин јавног објављивања података о предложеним програмима за финансирање, одобреним програмима и реализацији одобрених програма.

Као што је већ истакнуто, приоритетни програми којима ће се бавити локалне стратегије развоја спорта и који ближе одређују потребе грађана су:

- подстицање и стварање услова за унапређење спорта за све (посебно бављење спортом деце, младих, жена и особа са инвалидитетом);
- изградња, одржавање и опремање спортских објеката, посебно јавних терена и школских спортских објеката; предшколски и школски спорт, рад школских спортских секција и друштава, општинска, градска и међуопштинска спортска школска такмичења.

Израда локалне стратегија спорта подразумева:

1. Примену одредаба Закона о спорту;
2. Примену свих стратешких начела Националне стратегије развоја спорта (спортска инфраструктура, врхунски и такмичарски спорт, школски спорт, спорт за све и спорт лица са посебним потребама);
3. Уважавање специфичности локалне самоуправе (израда анализе спорта на локалном нивоу, укључујући анализу спортских организација, стручних и инфраструктурних ресурса, географског положаја и др; одређивање и дефинисање приоритета у развоју спорта на локалном нивоу; одређивање носилаца спорта на локалним нивоу);
4. Израда и примена Правилника о категорисању спортских организација, као и Правилника о финансирању спортских организација са територије локалне самоуправе;
5. Јачање и стратешко позиционирање спортских капацитета на локалном нивоу (формирање спортског савеза општине/града, израда база података спортских организација, спортских стручњака, спортских манифестација и програма; обезбеђивање транспарентности у раду као и доступности информацијама значајним за унапређење и функционисање спорта на локалном нивоу);
6. Институционално повезивање свих нивоа власти и невладиних организација у циљу унапређења спорта.

Значај јединица локалне самоуправе у развоју школског спорта препознаје и Национална стратегија за младе из 2008. године. Бављење младих спортом, наиме, представља важан специфичан циљ ове стратегије, укључујући обезбеђивање услова за

бављење спортским активностима у локалној заједници (школски спорт, спорт за све), подршку учешћу младих у спортским и рекреативним активностима у свим узрастима и на свим нивоима, и институционализацију и развијање школског спорта.

16.1. Мисија и визија школског спорта

Мисија школског спорта је да свим ученицима, без обзира на узраст, пол, способности и друге разлике, омогући учествовање и уживање у развојно прикладним спортским активностима у безбедном окружењу, и тако допринесе физичком и менталном здрављу, развоју и образовном постигнућу ученика, подстакне бављење спортом у школи и заједници, и допринесе формирању активног животног стила.

Кључне вредности и принципи на којима почива ова стратегија односе се на:

- једнакост и исте шансе свих ученика када је реч о праву на бављење квалитетним физичким васпитањем и школским спортом;
- важност редовног бављења физичком активношћу/спортом за физичко и ментално здравље и развој деце и младих, као и њихово школско постигнуће;
- важност омасовљавања спорта и јачања веза између школског спорта и других видова спорта;
- важност школског спорта за повезивање школе, родитеља и локалне заједнице, са циљем унапређења образовно-васпитне ефикасности школе.

Визија.

Школски спорт треба да допринесе унапређењу јавног здравља, образовној ефикасности и развоју инклузивног друштва, као и омасовљењу и развоју спорта у општини Лапово.

16.2. Физичко васпитање – избрани спорт

Физичко васпитање – избрани спорт је обавезан изборни предмет, који се реализује од 5. до 8. разреда основне школе. Замишљено је да се ученици, на нивоу одељења, опредељују за један од најмање четири понуђена спорта (два колективна и два индивидуална).

Спорт за који се већина ученика определи, јесте спорт који ће се реализовати у склопу обавезног изборног предмета. На пример, школа понуди ученицима рукомет, кошарку, гимнастику и стони тенис; ако се већина ученика у одељењу определи за кошарку, ученици похађају предмет Физичко васпитање – кошарка. Физичко васпитање као обавезан изборни предмет има изразито спортско усмерење; према важећим правилницима, нагласак је на задовољавању интересовања ученика и њихових потреба за стицањем знања у одабраном спорту, развијању способности за бављење спортом и стварању трајне навике за бављење спортом и учешћем на такмичењима. Код планирања физичког васпитања као обавезног наставног предмета, мора се имати у виду за који спорт су се ученици определили у склопу физичког васпитања као обавезног изборног предмета, што знатно усложњава процес планирања

Часови ова два предмета су у распореду, посебно се воде у школском дневнику, а ученици се оцењују нумеричким оценама, посебно за оба предмета.

16.3. Слободне активности

Законска регулатива предвиђа да се у свим школама реализује најмање 1 час спортских активности недељно, у склопу рада школских спортских секција.

Спортске секције намењене су ученицима који испољавају посебне склоности и интересовања за спорт, наводи се у постојећим правилницима, а води их школски наставник физичког васпитања према посебно сачињеном програму рада. Требало би да наставник приликом израде програма рада секције, узме у обзир карактеристике ученика, материјално-техничке услове рада, као и програм школских спортских такмичења ученика Србије. По правилу, сваки наставник физичког васпитања у школи опредељује се да води једну секцију.

16.4. Школска и друга такмичења

Постојећа законска регулатива обавезује школе да организују и спроводе спортска такмичења као интегрални део процеса физичког васпитања, према плану стручног већа (сачињавају га сви наставници физичког васпитања). Обавезна су унутаршколска (међуодељенска и међуразредна) такмичења у гимнастици (у зимском периоду), атлетици (пролећни период) и у најмање једној спортској игри (током године). Стручно веће сачињава план и програм унутаршколских и спортских такмичења ученика, који чини саставни део годишњег плана рада школе. Школска такмичења би требало спроводити током целе школске године, а према важећим прописима, школа је обавезна да обезбеди материјалне, организационе и друге услове како би школска такмичења била доступна свим ученицима. Замишљено је да се најуспешнији ученици укључе у програм такмичења Савеза за школски спорт Србије.

Савез за школски спорт Србије окупља општинске и окружне савезе, односно, одборе за школски спорт. Систем такмичења организован је по узору на олимпијске игре у четворогодишњим циклусима. Предвиђено је пет ступњева такмичења, почев од школског (међуодељенског) такмичења, преко општинског, међуопштинског (окружног), међуокружног (регионалног), до републичког такмичења.

Сваке четврте године, одржавају се олимпијске спортске игре ученика Републике Србије. Такмичења се организују за ученике и ученице основних и средњих школа у 11 спортова (пливање, стрељаштво, стони тенис, гимнастика, одбојка, кошарка, рукомет, мали фудбал, атлетика, тенис, џудо и карате, мале олимпијске игре, пролећни крос).

16.5. Здравствена заштита учесника школских спортских такмичења

Ученици не могу бити укључени у ваннаставне спортске активности и спортска такмичења ако није претходно утврђена њихова здравствена способност за бављење школским спортом. У спортском такмичењу може учествовати спортиста коме је у периоду од шест месеци пре одржавања спортског такмичења утврђена општа здравствена способност за обављање спортских активности

Здравствену способност спортисте утврђује надлежна здравствена установа, односно завод надлежан за спорт и медицину спорта, који је дужан да о томе обавести надлежну здравствену установу.

Здравствена заштита у току спортских активности. У току такмичења на спортском терену је неопходно присуство особља обученог за указивање прве помоћи (наставници физичког васпитања, лица са завршеним курсом прве помоћи).

За време међушколских такмичења је потребно обезбедити дежурство одговарајућег превозног средства за транспорт повређених до здравствене установе (путнички аутомобил). Приликом организовања већих такмичења (преко 100 учесника) потребно је присуство дежурног лекара, док је за окружна такмичења неопходно и санитетско возило са медицинском екипом (лекар и медицински техничар).

Здравствену заштиту ученика спортиста у пракси прате бројни проблеми:

- Мрежа Домова здравља у којима постоји специјалиста спортске медицине није довољно разграната и технички опремљена;
- Питање финансирања спортских прегледа ученика-спортиста није системски решено, што може довести до кршења/занемаривања права сваког детета да се бави спортом и такмичи. Релативно високу цену спортског прегледа најчешће плаћају родитељи ученика.
- На нивоу неких округа, финансирање свих спортских прегледа преузимају спортски савези, што је добра пракса, али се најчешће односи само на ученике који су се пласирали на Окружна такмичења, док се учесници општинских такмичења такмиче без прегледа.

16.6 Такмичења ученика са сметњама у развоју и инвалидитетом

Министарство просвете, науке и технолошког развоја у сарадњи са релевантним партнерима организује такмичења за ученике специјалних школа, углавном на републичком нивоу. У сарадњи са Удружењем за спорт хендикепираних ученика Србије, за лако ментално ометене у развоју, организује се регионално и републичко такмичење у фудбалу, шаху, стоном тенису, кошарци и атлетици.

Министарство и Заједница директора и наставника школа за специјалну едукацију и рехабилитацију Републике Србије организују републичко такмичење у стоном тенису из колица, седећој одбојци, пливању ученика са вишеструким сметњама, кошарци из колица, спортском јахању инвалида, бадмингтону и спортском плесу из колица.

Такође, у сарадњи са Националним спортским савезом слепих и слабовидих, организује се републичко такмичење у глобалу и пливању.

17. РЕКРЕАТИВНИ И РАДНИЧКИ СПОРТ И СПОРТ ЗА СВЕ

Спорт припада свима без обзира на узраст, пол, расу, психофизичке могућности. Право на бављење спортом је универзално право свих којима кретање, вежбање, игра или такмичење у слободном времену представљају задовољство

Рекреативним активностима у Србији бави се недопустиво мали број грађана. Болести савременог доба (срчана, респираторна обољења, деформитети кичме, болести зависности итд.) су у великој мери присутни у нашим животима, тако да један од начина превентиве представља континуирана рекреативна активност.

Ако изузмемо појединце који се професионално баве спортом, на радном месту спорт се јавља првенствено као рекреативна компонента самих услова рада.

Главно присуство спорта у животу радних људи ипак је условљено његовим присуством у социјалним просторима изван радног места, у ситуацијама у којима појединац има слободу избора и у којима сам уобличава околности под којима ће задовољити своје потребе.

Општина Лапово поседује огроман потенцијал за подстицај бављења рекреативним спортом, односно спортом за све али основни проблем представља недовољна искоришћеност постојећих капацитета у оквиру спортских објеката и игралишта на отвореном. Циљ програма развоја рекреативног спорта и спорта за све има за задатак да унапреди постојеће и да понуди нове садржаје свим грађанима.

Циљеви програма развоја рекреативног спорта и спорта за све

- Унапређење постојећих игралишта, трим стаза новим садржајима и справама као и изградња нових дечијих игралишта и вежбалишта на отвореном
- Покретање веб сајта у сврху боље информисаности грађана о спортским као и о рекреативним активностима
- Подизање свести грађана о важности бављењем физичким активностима кроз организовање едукација на тему спорта
- Изградња пешачко-бициклическе стазе.

Најпопуларнији спортови у Лапову су рукомет и фудбал. Та два спорта имају јако дугу традицију. Рукометни клуб и фудбалски клуб су део Железничког спортског друштва „Локомотива“. Поред рукомета и фудбала ту су још кошарка, шах, а посебно месо заузима коњички спорт који Лаповци највише воле, па су тако поред радних коња одгајани они који су се користили само за коњичке трке.

Једна битна личност из света спорта је родом из Лапова. То је Данило Стојановић- Чика Дача, човек који је по повратку са студија, из Немачке први донео фудбалску лопту у Србију 1903, године

17.1. Рекреација

Рекреација грађана има значајну улогу у очувању и унапређењу здравља, повећању физичке спремности. Ово је друштвени, породични и појединачни интерес. Првенствено не зависи од финансијских могућности, већ значи животни стил. Друштвене и економске промене у протеклим деценијама, развој технике и технологије и урбанизација живота су свеле свакодневне покрете на ситне и довеле су до

седантелног начина живота. Са друге стране друштвени и социјални услови су тешки и грађани имају све мање слободног времена.

Рекреација је од великог значаја те је потребно обезбедити услове за конзумирање рекреативних активности како би грађани несметано могли да се баве различитим спортовима. Узимајући у обзир промене у коришћењу слободног времена грађана, треба изабрати програме који су савремени и одговарају на потребе грађана. Програми за рекреацију, поред физичког вежбања треба да обухватају и друга културна и друштвена наслеђа. Место и време ових програма треба да буде у складу са очекивањима грађана. Приликом организације манифестација треба укључити целе породице јер децу је лакше мотивисати када уче по узору на родитеље. Поред тога треба узети у обзир карактеристике сваког насеља, где се реализују програми и да одговарају сензибилитету грађана и културолошким карактеристикама. У промоцији ових програма треба да буду укључени и локални медији. У складу са законом, координацију ових активности треба да води Општински спортски савез.

За финансијску подршку ових активности је потребно праћење конкурса на покрајинском, државном и Европском нивоу и сагледавање других извора.

Треба се трудити да свако насеље годишњи једном организује неку спортску манифестацију. Поред тога потребно је на општинском нивоу организовати манифестације који омогућавају дружење и забаву кроз спорт свим грађанима општине. Жене чине половину популације, како на глобалном, тако и на локалном нивоу. Жене треба да буду најшире укључене у спорт и спортске активности, водећи рачуна о свим њиховим специфичностима (важни друштвени и природни задаци жена- репродукција и брига о деци у животном периоду када се постижу и најзначајнији спортски резултати). Њихово укључивање у спорт и спортску активност мора бити масовно, организовано и најшире друштвено подржано. Дискриминација је тврдити да су резултати спортисткиња „слабији“ од мушкараца и да је зато женски спорт мање атрактиван и мање успешан, а превазилажење ове предрасуде треба да буде део стратегије за омасовљавање учешћа жена у спорту.

Према подацима Светске здравствене организације (WHO), чак 10% светског становништва чине особе са инвалидитетом, а сличан проценат је и у локалним срединама. Број инвалидних лица временом се повећава, а узроци томе су различити (ратови, болест, саобраћајни удеси и сл.). Спортско-рекреативним активностима ствара се могућност особама са инвалидитетом да успоставе бољу везу са људима, посебно са својим окружењем, како би се временом вратила њихова воља и снага и укључили у друштвене токове. Упорном применом спортско-рекреативних активности долазило је у одређеним случајева до потпуне рехабилитације.

Зато је неопходно наћи начин како помоћи тим лицима и укључити их у друштвене токове.

Општи циљ:

- повећан обухват бављења спортом у свим сегментима становништва посебно деце, младих, жена, особа са иинвалидитетом и старих

Посебни циљеви:

1. Појачана свест грађана у општини о потребама за бављење спортом и рекреацијом.
2. Обезбеђени материјално-технички услови за доступност рекреативног спорта свим грађанима.

18. РЕАЛИЗАЦИЈА

Примена програма развоја спорта у општини Лапово дефинисана је стратегијом.

Потребно је дефинисати акционе планове. Тим плановима јасно су дефинисани општи и посебни циљеви, мере и активности за њихову реализацију, носиоци задужења за њихову реализацију, временски оквири и процена да ли су за њихову реализацију потребна материјална средства.

Реализација организациону, управљачку и надзорну функцију вршиће локална самоуправа преко Општинског већа и члана задуженог за област спорта уз садејство и других релевантних спортских субјеката; Општинског спортског савеза, спортских организација, удружења, клубова, и осталих актера који учествују у директној реализацији. Ови институционални механизми и спортски субјекти, имају задатак да иницирају и учествују у изради локалних стратешких докумената развоја спорта, да иницирају и учествују у писању локалних акционих планова и да прате њихово остваривање као и да спроводе мере и активности усвојене овом стратегијом.

19. ПРАЋЕЊЕ

Праћење примене ће се спроводити у редовним временским интервалима, у складу са Пословником Владе и годишње – у складу са елементима Националног Акционог плана.

Министарство омладине и спорта је, ради успостављања јединственог и формалног система извештавања, утврдило процедуре извештавања и формате тих извештаја у складу са добром праксом Европске, кровним организацијама, Олимпијским комитетом Србије, Спортским савезом Србије, Параолимпијским комитетом Србије, Специјалном олимпијадом и индиректним буџетским корисницима: Заводом за спорт и медицину спорта Републике Србије и Антидопинг агенцијом Републике Србије.

Општина Лапово ће поштовати дефинисане процедуре Министарства омладине и спорта и испуњавајући те обавезе вршиће и праћење свог Програма.

20. ЕВАЛУАЦИЈА

Евалуацијом ће се формулисати смернице даљег развоја стратегије. Евалуација се остварује према следећем:

- **остварен** – значи да је активност у потпуности реализован нема потребе за интервенцију

- **делимично је остварен** – значи да је активност остварена али су потребне даље интервенције
- **није остварен** – значи да активност није остварена и потребне су интервенције за постизање циља

Оцењивањем примене утврђује се напредак у спровођењу програма и предлажу корективне мере и измене током спровођења.

Оцењивање се спроводи редовно, једном годишње, коришћењем различитих извора података, укључујући годишњи извештај о раду као основни извор података, а на основу дефинисаних показатеља.

21. ИЗВЕШТАВАЊЕ

На годишњем нивоу Општина Лапово израђује и објављује извештаје и спровођењу Програма на својој интернет страници, степену спровођења циљева и активности, проблемима и изазовима.

На основу тога се врши ревизија приоритета и планираних активности у Акционом плану у форми Извештаја о току спровођења

22. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

Очекивани исходи спровођења Програма за развој спорта у општини Лапово су:

- Да се повећа број деце и омладине школског узраста у физичком вежбању и организованим спортским активностима;
- више деце и омладине буде укључено у систем спорта преко локалних савеза и спортских организација;
- више грађана општине буде укључено у физичко вежбање кроз различите видове рекреативног спорта;
- спортисти општине освоје медаље на националним и међународним спортским такмичењима ;
- да се унапреди стручни рад у спорту, кроз повећање броја стручно школованих- и стручно оспособљених спортских стручњака у спорту;
- да се унапреди систем финансирања спорта кроз програме спортских организације;
- да се повећа учешће особа са инвалидитетом у области рекреативног спорта;
- да се унапреди систем доброг руковођења и управљања у спорту,
- да се спортске организације обуче за писање пројеката и програма како на локалном тако и националном нивоу;
- да се више жена бави спортом;
- да се омогући боља координација између локалне самоуправе и спортских организација,
- да се унапреди и побољша постојећа спортска инфраструктура и изгради недостајућа

- да се смањи утицај и присуство негативних појава у спорту;
- да се заједно са медијима промовишу спортске вредности и значај бављења спортом;
- да се унапреди правни оквир за рад физичких лица и организација у области спорта